

Силабус курсу:

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	231 Соціальна робота
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	7
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

Бровендер Олена Олександрівна (лектор)

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Старший викладач кафедри практичної психології та соціальної роботи

obrovender@snu.edu.ua	+38-095-412-15-55	Viber за номером телефону	325ГК аудиторія кафедри ППСР
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти із теоретичною базою соціальної роботи, основами професійної діяльності соціальних працівників, процесом взаємодії з клієнтом, основними поняттями спеціальності «соціальна робота» та її теоретичними засадами, формуванні гуманістично-орієнтованого професійного світогляду майбутнього соціального працівника..

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знати: загальні засади соціальної роботи; професійне призначення соціального працівника; принципи соціальнопедагогічної роботи; етичний і професійний кодекс соціальної роботи; вимоги до особи соціального працівника; міждисциплінарні зв'язки між соціальною роботою та іншими спеціальностями; зміст та основні сфери діяльності соціального працівника

Вміти: аналізувати реальний стан соціальної роботи; формувати особистісне бачення процесу становлення та розвитку спеціаліста з соціальної роботи; виявляти та досліджувати соціальні проблеми у суспільстві, місті, групі чи в окремих клієнтів; застосовувати інтерактивні й аналітичні навички для вирішення проблем різних рівнів; правильно обирати методи та технології

надання допомоги клієнтам відповідно до їх проблем і потреб; вибудовувати професійну дистанцію при роботі з клієнтами; працювати з людьми різних вікових, професійних, соціальних, груп, а також із людьми, що мають особливі потреби; адекватно застосовувати етичні принципи соціальної роботи; користуватися різноманітними інформаційними ресурсами соціальної роботи з метою підвищення особистого освітньо-кваліфікаційного рівня

Передумови до початку вивчення: Майбутні фахівці соціальної сфери зможуть розвинути професійні надбання, напрацьовані в результаті виконання робочої програми навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Соціальна робота»» завдяки вивченню наступного блоку дисциплін з циклів загальної та професійної підготовки: «Вступ до спеціальності «Соціальна робота»», «Теорія соціальної роботи», «Методи соціальної роботи», «Соціальна робота в Україні», «Історія соціальної роботи», «Соціальні послуги», «Соціальне консультування».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни орієнтація майбутніх фахівців в актуальних проблемах соціальної роботи, формування компетентних фахівців у різнобічних аспектах розвитку сучасної соціальної роботи

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК09. Навички міжособистісної взаємодії

СК01. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

СК02. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК03. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

СК04. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

СК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог..

РН4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

РН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

РН9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання

РН10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до

цінностей соціальної роботи.

PH12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії

та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Предмет, завдання та принципи соціальної роботи	6/6	Предмет та завдання соціальної роботи. Етичні та психологічні принципи соціальної роботи. Клієнти та функції соціальної роботи. Рівні соціальної роботи та необхідні здібності, вміння і навички. Способи навчання соціальній роботі та можливості використання одержаних компетенцій	Індивідуальні завдання. Опитування
2	Форми та методи соціальної роботи. Соціальна робота з різними групами клієнтів	8/8	Форми соціальної роботи, їх цільова єдність та суспільна значимість. Соціальна робота із бідними та безробітними. Соціальна робота із сім'ями та дітьми. Профорієнтаційна та тренінгова робота. Кадрова робота з персоналом. Розвиток «людського капіталу».	Індивідуальні завдання.
3	Основи професійного спілкування, медичних та гігієнічних знань. Методи психічної саморегуляції	8/8	Кризове консультування, психологічна та соціально-педагогічна корекція. Психологічна, соціальна та професійна реабілітація. Розвиток емоційного інтелекту, соціальної та художньої сприйнятливості. Психологічна саморегуляція та самокорекція. Соціальна, психологічна та медико-гігієнічна профілактика, допомога та обслуговування.	Індивідуальні завдання. Обговорення
4	Суть та способи розвитку соціального капіталу	6/6	Соціальний капітал та його стан в Україні. Моніторинг соціальних проблем територіальних громад та соціальних меншин. Проектно-інноваційна діяльність у сфері соціальних та гуманітарних проблем. Громадянська просвіта та освіта. Вирішення конфліктів. Експертиза та розвиток діяльності недержавних організацій	Індивідуальні завдання. Опитування
5	Соціальна політика в Україні та її законодавчі засади. Соціальна діагностика та прогностика	8/8	Технології та методики дослідження соціальних проблем. Соціальна діагностика та прогностика. Способи вирішення соціальних проблем на регіональному та соціальному рівні. Соціальні упередження та інші комунікаційні бар'єри. Проектно-організаційна діяльність подоланню соціальних упереджень та дискримінації із цього приводу. Законодавчі засади соціальної політика в Україні.	Індивідуальні завдання. Опитування
6	Професійний і духовно-моральний портрет соціального працівника	8/8	Професійні вимоги до фахівця із соціальної роботи. Посадові обов'язки соціального працівника. Інтелектуальна та моральна культура соціального працівника. Особистісні якості соціального працівника. Роль професійної етики та	Індивідуальні завдання. Питання

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			деонтології у формуванні соціального працівника. Міжнародні етичні стандарти соціальних працівників	
7	Становлення системи підготовки соціальних працівників в Україні	8/8	Актуальність створення цілісної системи підготовки фахівців для соціальної сфери в Україні. Сучасний стан підготовки соціальних працівників в Україні. Пошук та виявлення соціально активної молоді, її допрофесійна та професійна підготовка. Проблеми статусу та престижу професії. Міжнародні проекти в галузі підготовки фахівців із соціальної роботи	Обговорення Питання Тести

Рекомендована література

Основна література:

1. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді: Навч. посібник / О.В. Безпалько. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 172 с.
2. Заєць С.С. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» в схемах і таблицях: Навч. посібник / С.С. Заєць. – Умань, 2016. – 58с.
3. Капська А.Й., Долинська Л.В., Карпенко О.Г., Филипчук В.С. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом: Навч.-методичний посібник / А.Й. Капська, Л.В. Долинська, О.Г. Карпенко, В.С. Филипчук; за ред. А.Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 87 с.
4. Карпенко О.Г. Вступ до спеціальності "Соціальна робота": Навч.-методичний посібник / О. Г. Карпенко. – К.: Слово, 2011. – 246 с.
5. Павленко В.П. Вступ до спеціальності «Соціальна робота»: Конспект лекцій / В.П. Павленко. – Суми: Сумський державний університет, 2017. – 84 с.
6. Семигіна Т.В., Миговича І.І. Вступ до соціальної роботи : Навч. Посібник; за ред. Т.В. Семигіної І.І. Миговича. –К.: Академвидав, 2005. – 304 с.
7. Семигіна Т. В., Грига І.М., Шевчук О.С. Введення в соціальну роботу: Навч. посібник / Т.В Семигіна., І.М. Грига, О.С. Шевчук. – К.: Фенікс, 2001. – 288 с.
8. Семигіна Т. В., Грига І.М. Основи соціальної роботи : Навч. посібник; за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2004. – 178 с.
9. Сидоров В.Н. Профессиональная деятельность социального работника: ролевой подход / В.Н. Сидоров. – Винница: «Глобус пресс», 2006. – 408 с.
10. Тимошенко Н.С. Вступ до спеціальності: соціальна робота: Навч. посібник / Н.С. Тимошенко – К.: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. – 264

Інформаційні ресурси.

1. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Закон України. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.

4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Прозатвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
7. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
8. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
9. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Зверева І.Д., Безпалько О.В., Харченко С.А. Соціальна робота в Україні: Навч. посібник / І.Д. Зверева О.В. Безпалько, С.А. Харченко; за заг. ред. І. Д. Зверевої. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
2. Капська. А.Й. Соціальна робота: Навч. посібник / А.Й. Капська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 325с.
3. Лукашевич М. П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи : Навч. посібник / М.П. Лукашевич, І. І. Мигович. К.: ПАУП, 2002. – 136 с.
4. Лукашевич М. П., Семигіна Т.В. Соціальна робота: теорія і практика : Навч. посібник / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. — К.: Каравела, 2009. – 368 с.
5. Максимова, Н. Ю. Соціальна робота з сім'єю: Навч. посібник / Н.Ю. Максимова. – К.: КНУ, 2015. – 351 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна робота	20	30
Залік (тест)	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.